

NEMZETKÖZI MAGYARSÁGTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR HUNGARIAN STUDIES
ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ÉTUDES HONGROISES
SOCIETAS INTERNATIONALIS STUDIORUM HUNGARICORUM
INTERNATIONALE GESELLSCHAFT FÜR HUNGAROLOGIE
МЕЖДУНАРОДНОЕ ОБЩЕСТВО ПО ХУНГАРОЛОГИИ

Beszámoló a Nemzetközi Magyarástudományi Társaság 2019. évi tevékenységéről

A Nemzetközi Magyarástudományi Társaság feladata az alapításától eltelt kis híján négy évtized óta a magyar tárgyú vagy magyar vonatkozású tudományos munka koordinálása és ösztönzése, függetlenül a kutatás helyétől Magyarországon és bárhol a világon. Az MTA által fenntartott társaságként fontos közvetítő szerepet tölt be a hazai intézményes tudományosság és a csak szakmai és civil alapon elérhető hazai és külföldi kutatói közösségek és egyéni kutatók közötti kapcsolattartásban.

A 2019-es évben lényegében lezárult a megelőző VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Pécs, 2016) anyagainak publikálása. Utolsóként a kongresszus „Migráció, identitás és integráció Magyarországon történeti perspektívában” című szimpóziumának anyaga jelent meg, közös kötetben egy szintén 2016-ban tartott szófiai konferencia („Nemzetközi migráció Bulgáriában a 19–21. században”) anyagával együtt a következő (2018-as dátummal 2019-ben publikált) kiadványban: *Migracija na bora i ideji v Blgarija i Ungarija / Emberek és eszmék migrációja Bulgáriában és Magyarországon / Migrations of People and Ideas in Bulgaria and Hungary*, szerk. Penka Peykovska és Demeter Gábor, Paradigma, Szófia, 2018).

A Társaság periodikus kiadványai közül a *Lymbus: Magyarástudományi Forrásközlemények* (főszerk. Ujváry Gábor, felelős szerk. Szabó András Péter) 2019-es kötete a szokásos átfutási idővel 2020 elején szintén megjelent, gazdag kultúrtörténeti anyaggal, 838 oldal terjedelemben (elektronikus elérése e beszámoló írásának idején még nincs – az előző évihez [<http://epa.oszk.hu/01500/01500/00014/pdf/>] csatlakozik majd a Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján). A Társaság idegen nyelvű periodikuma, a *Hungarian Studies* 2018-as második (32/2) és 2019-es első (33/1) számai (főszerk. Andrea Seidler) szintén megjelentek (elérhetők az Akadémiai Kiadó honlapján: [<https://akademai.com/toc/044/32/2>]; valamint [<https://akademai.com/toc/044/33/1>]). A Társaság támogatásával önálló kiadványként jelent meg a hungarológiai kutatások egyik alapvető fontosságú fejezetének feldolgozása: Brandt Györgyi, *A hungarológia intézményrendszerének létrehozása: Gragger Róbert a berlini egyetemen* (KRE–L'Harmattan, Bp., 2019). Korábbi kiadványaink feltöltése a Magyar Elektronikus Könyvtár és a REAL adatbázisaiba folyamatos.

Az eltelt évben erőfeszítéseket tettünk a soron következő, a Közgyűlés (Pécs, 2016) határozata szerint Varsóban, 2021-ben (augusztus 23–26. között) esedékes IX. Kongresszusunk szervezése. Választmányi ülésünk már 2018-ban elfogadta a kongresszus főcímét, amely keretet ad a megrendezésre kerülő szimpóziumoknak és szekcióknak: *Térátlépések: [Közép-]Európa mint dinamikus tér: a változás elmélete és gyakorlata*. A 2019. szeptember 7-i, Bécsben tartott választmányi ülésen a Varsói Egyetem Hungarológia Tanszéke részéről (a Szervezőbizottság tagjaiként) Csilla Gizińska és Elżbieta Szawerdo számoltak be az előkészületekről. Az őszi folyamán megszülettek a szimpóziumtémák javaslatai (összesen 27 db, a hungarológia részdiszciplínáinak szinte mindegyikéből), mindegyiknek van egy koordinálója a választmány részéről, 10 szimpóziumnak külső társszervezője is; jelenleg folyik az egyeztetés az előadói körrel. A konkrét lebonyolítás szervezésében viszont komoly lemaradással küzd a Társaság: a Varsói Egyetemen felállt új rektorátussal akadozik a kommunikáció, és hazai oldalról is érezteti hatását az MTA-val kapcsolatos új kormányzati kultúrpolitika. Fővédnöki felkérésünket elfogadta Dr. Áder János köztársasági elnök úr (az MTA elnökének írásbeli visszajelzését védnöki felkérésünkre továbbra is várjuk). A kongresszus védnökségére szintén felkért Kásler Miklós miniszter úr (EMMI) viszont, előzetes szóbeli jelzése ellenére végül nem fogadta el a felkérést, a Társaság elnökével és a varsói szervezőkkel megkezdett egyeztetése május folyamán megszakadt, és a Társaságot 2019. augusztus 15-i levelében az Emberi

Székhely: H-1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 4. B.8.41.

Nyilvántartási szám a Fővárosi Törvényszéknél: 01-02-0000555 • Adószám: 19007689-1-43

Bankszámlaszám: Erste Bank Hungary Zrt. 11991102-02102744-00000000

Tel.: (36 1) 321 4407, (36 1) 224 6700/4556

Web: <http://hungarologia.net> • <https://www.facebook.com/hungarologia/>

Ímé: nmtt@iif.hu

Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága értesítette, hogy a korábban szóban megígért támogatás miniszteri keretből nem biztosítható. Az őszi és a téli folyamán megkísérelt újabb kapcsolatfelvételi kísérleteink nem jártak sikerrel.

A koronavírus járvány miatt a kapcsolatok fenntartása nehézkessé vált, a Varsói Egyetem rektora márciusban elküldött írásbeli megkeresésünkre egyelőre nem válaszolt. Ezek után a további teendőkről és lehetőségekről a Társaság 2020 májusában összehívandó közgyűlése hivatott dönteni, a kongresszus első körlevelének kiküldésére és a honlap beindítására csak e döntés függvényében lesz módunk és lehetőségünk. Ami bizonyos: elkerülhetetlen a Kongresszus időpontjának 2021-ről 2022-re módosítása.

Legutóbbi választmányi ülésünkön Bécsben sor került a következő kongresszuson esedékes tisztújítást előkészítő Jelölőbizottság felállítására (Dobos István, Olga Khavanova, Pozsony Ferenc és Vančo Ildikó), valamint megkezdtük a Klaniczay-díj további sorsáról az egyeztetést (a díjat alapító MTA Irodalomtudományi Intézet, majd a fenntartást 50%-ban finanszírozó MTA BTK jogi státusának megváltozása ezt elkerülhetetlenül szükségessé teszi). A döntés ebben a kérdésben is tolódik – az idei évben azonban még a status quo alapján a Társaság és a Bölcsészettudományi Kutatóközpont a hagyományos formában, együttesen adja ki a díjat.

A 2019. évi Klaniczay-díjat a Kuratórium Túri Tamás *Textustól a kontextusig: Unitárius Apokalipszis-kommentárok Erdélyben a 16–18. század között* (Kolozsvár: Magyar Unitárius Egyház, 2018) című munkájára ítélte oda. A díj átadására az – akkor még – MTA BTK ITI és a Pécsi Tudományegyetem szervezésében zajlott országos régi magyar irodalmi konferencián (*Imitáció és parafrázis: Szövegváltozatok a magyar régiségben*, Pécs, május 23–25) került sor.

A 2019-es év legfontosabb, a Társaság által rendezett tudományos tanácskozása a VI. Nemzetközi Doktorjelölti Konferencia volt: *Folytonosság és megszakítottság a magyar kultúrában* (Bécs, Bécsi Egyetem Finnugrisztikai Program, 2019. szeptember 4–6). A rendezvény sikere mind a résztvevők létszámát, mint az általuk képviselt intézmények körét tekintve kiemelkedő volt: 68 előadó vett részt rajta 7 ország 14 egyeteméről. Magyarországot nyolc doktoriskola képviselte, Szlovákia, Horvátország, Lengyelország, Spanyolország, Finnország és Románia egy-egy doktori iskolával volt jelen; a résztvevő intézmények köre a műszaki és gazdaságtudományoktól a zenetudományig, a történettudományig, az irodalomtudományig, a nyelvtudományig, a néprajztudományig terjedt. Tudományos szempontból általános eredményként lehet kiemelni, hogy a hungarológia részdiszciplínái felől indulva az előadók valójában a modernitás / modernitások kérdését járták körül, a népi kultúrától a magas írásbeliségig, a természet- és társadalomtudományoktól a humántudományokig. Módszertani szempontból újdonságot jelentett, hogy több diszciplínában párhuzamosan jelentek meg a hálózat kutatás modelljeinek humántudományi alkalmazásai. Végül külön kiemelendő egy öröndetes jelenség: az előadások nemzetközi jellege, amely az angol nyelvű kontribúciók számának szemmel látható növekedésében mutatkozott meg. (Részletek és program Társaságunk honlapján: <http://hungarologia.net/esemenyek/conferences-and-congresses/doktoriskolak-konferenciai/>). Az előadások köteté szerkesztése jelenleg folyik, a Nemzeti Kulturális Alapnál pályáztunk a publikáció támogatására – kedvező döntés esetén a kötet megjelenése még az idei év 2020 folyamán várható.

Titkárságunk 2019-ben is ellátta az alapszabályban meghatározott koordinációs és információs feladatait; Csapó Mónika szervezőtitkárunk szerkesztésében működik információs levelezőlistánk, honlapunk és [facebook oldalunk](#). A 2019-i számvizsgálóbizottsági jelentés a megelőző évi gazdálkodásunkat rendben találta. A tárgyévre esedékes – a korábbiakhoz képest félmillió forinttal csökkentett összegű – akadémiai támogatást (4 M Ft) késéssel kaptuk meg (2019. augusztus 16-án), ez okozott némi nehézséget rendezvényeink lebonyolításában és aktuális feladataink finanszírozásában. (A bécsi doktorjelölti konferencia anyagi alapját a beígért minisztériumi támogatás elmaradása miatt a Társaságnak saját forrásból kellett kigazdálkodnia.) Irodánknak jelen pillanatban az MTA Humán Tudományok Kutatóháza ad otthont – reményeink szerint az akadémiai intézethálózat átalakítása után az új fenntartóval (ELKH) is sikerül megegyeznünk a maradásról.

Budapest, 2020. május 26.

Monok István
társelnök

Elfogadta a Nemzetközi Magyarológiai Társaság e-közgyűlése 2020. június 14-én